

Sak til Landsmøtet

Nr: 19

Saksbehandler: Eirik Rikardsen, Stian Bøe

Dato: 07.08.2023

Dok. nr. DM: 1338937
2023_00498

Frikjøp av HTV ute i kommunene

Forbundsstyret anbefaler landsmøtet å fatte følgende vedtak:

Innsendt sak «Frikjøp av HTV ute i kommunene» strykes fra sakslisten.

Bakgrunn for saken

NSF Nordland har fremmet forslag (vedlegg) om at HTVs frikjøpsordningene skal vurderes og evalueres, for å sikre tilstrekkelig frikjøp for å utføre sine oppgaver. Tillitsvalgtes arbeidsvilkår har blitt behandlet på landsmøtet i sak 10/2015 og 17/2019, samt at forbundsstyret har vedtatt flere tiltak for å styrke NSF arbeid for å bedre tillitsvalgtes vilkår.

Forbundsstyret vedtok i møte 25. mai og 20. juni å be NSF Nordland om å trekke saken. Etter anmodning ønsket NSF Nordland å opprettholde saken uten ytterligere tilføyelser.

Historikk

Som følge av landsmøtesak 10/2015, ble det nedsatt et bredt sammensatt utvalg bestående av fylkesledere, HTV, TV og representanter fra Forhandlingsavdelingen. Utvalget utarbeidet en rapport som ble behandlet som forbundsstyresak 1/2019 «Frikjøp av HTV/TV for å utføre arbeid for organisasjonen», og som var grunnlag for LM-sak 17/2019.

Utvalget foretok en gjennomgang av hvilke oppgaver og roller tillitsvalgte har i forhold til hovedavtalene og NSF som organisasjon. Gjennomgangen viste kompleksiteten i de tillitsvalgtes oppgaver. Utvalget sorterte oppgavene etter følgende kriterier:

1. Oppgaver knyttet til arbeidsgiver
2. Samarbeid med andre organisasjoner
3. Medlemsoppgaver
4. Rene NSF-oppgaver

Bakgrunnen for denne sorteringen, var å kunne avdekke hvilke oppgaver som er knyttet til lov- og avtaleverk, samt hvilke oppgaver NSF som organisasjon pålegger tillitsvalgte.

Hoveddelen av oppgavene i punkt 1 til 3, regnes som ordinære tillitsvalgtsoppgaver og skal komme inn under frikjøpsordninger eller fri med lønn av arbeidsgiver. Mens oppgaver i punkt 4 vil delvis være oppgaver som faller utenfor hovedavtalens bestemmelser.

Vurdering

Tillitsvalgtordning/frikjøpsordning

Et viktig prinsipp for NSF er at arbeidsgiver skal gi fri for at tillitsvalgte skal utføre ordinært tillitsvalgtarbeid/utøve sitt verv, og at NSF ikke skal frikjøpe tillitsvalgte. Om NSF etablerer en praksis hvor tillitsvalgte blir frikjøpt av forbundet, kan dette bidra til å svekke tillitsvalgtes rett til fri med lønn/frikjøp. Dette ble det også stadfestet i landsmøtesak 17/2019. Det er imidlertid viktig at NSF har tillitsvalgtordninger som sikrer frikjøp, og/eller som sikrer fri for å utføre tillitsvalgtoppgaver. For å avhjelpe tillitsvalgte i dette arbeidet, ble det utarbeidet veiledere for for drøftinger av tillitsvalgtordningen. Videre ble fylkeskontorenes rolle i forberedelsene til drøftingene med arbeidsgiver styrket, ved at de skal bistå tillitsvalgte i det forberedende arbeidet. Fylkeskontorene skal også ha en oversikt over hvor stort frikjøp tillitsvalgte har.

For å skape en større bevissthet om rollen som tillitsvalgt og om hovedavtalens bestemmelser, ble det også vedtatt at *«Tillitsvalgtordningen og praktisering av avtaleverket tas opp som tema på alle HTV-samlinger»*

Avlønning av tillitsvalgte

Utvalget foreslo at det skulle etableres en ordning hvor tillitsvalgte ved innvilget ulønnet permisjon fra arbeidsgiver, etter søknad kunne få dekket tapt arbeidsfortjeneste for å utføre arbeid for NSF av midlertidig karakter. Dette skulle være oppgaver som ikke faller inn under tillitsvalgtoppgaver etter hovedavtalen og som heller ikke naturlig kan utføres av ansatte i NSF. Landsmøtet åpnet også for at medlemmer kan frikjøpes, i tillegg til tillitsvalgte. Forbundsstyret har vedtatt at det ikke er en forutsetning at man har fått innvilget ulønnet permisjon, for å få betalt når man utfører arbeid for NSF.

Det ble avsatt kr. 5 000 000 til dette tiltaket, og som ved behov kunne økes til kr. 10 000 000. I landsmøteperioden har disse midlene vært mindre brukt enn forventet. En av årsakene kan være pandemien som rammet fra mars 2020. I pandemiårene var det få medlemskampanjer, begrensende streiker, samt få NSF-arrangement som medlemmer kunne delta på. I tillegg kan det være at flere tillitsvalgte ikke har gjort seg kjent med ordningen.

Koordinering av NSF-oppgaver

For å redusere belastningen for de tillitsvalgte, vedtok landsmøtet at *«Organisasjonen må ha større bevissthet og koordinering av oppgaver som NSF pålegger de tillitsvalgte. Dette gjelder informasjon, spørreundersøkelser, rapporter m.m. både fra hovedkontor og fylkeskontor.»* Det har vært en koordinering av utsendelser av spørreundersøkelser og større grad av bevissthet om hvilke oppgaver som pålegges tillitsvalgte.

Strategi for å rekruttere, beholde og utvikle tillitsvalgte

NSF har i perioden utviklet en strategi for å rekruttere, beholde og utvikle tillitsvalgte, hvor også tillitsvalgtes arbeidsvilkår gjennom en god tillitsvalgtordning er avgjørende. For at dette skal være mulig må organisasjonen, fylkeskontor og hovedkontor, fremme krav om bedre bestemmelser i avtaleverket, samt bistå tillitsvalgte ved drøftelser av tillitsvalgtordninger lokalt.

Videre må forbundet ha et godt støtteapparat og gode verktøy som tillitsvalgte kan bruke i sitt arbeid for medlemmene.

Økonomiske forhold

Forslagsstillerne har ikke sett på de økonomiske konsekvensene av sitt forslag. De har heller ikke gitt et anslag på hvor stort et slikt frikjøp skal være eller hvilket omfang det skal ha. Dersom det etableres

eget frikjøp for små virksomheter, vil det antageligvis også oppstå behov for frikjøp i større virksomheter.

NSF har i dag registrert 732 hovedtillitsvalgte. Dersom alle skal få et frikjøp på 20 % stilling, uten å differensiere frikjøpet med antall medlemmer, avstand i HTV-området m.m. vil dette ha en utgift på minimum 126 millioner kroner.

Oppsummering

Tillitsvalgtes arbeidsvilkår og muligheter for å utøve vervet, har høy prioritert i NSF. Temaet har tidligere også vært behandlet på landsmøter. Den innsendte saken mangler konsekvensutredning av hva et slikt forslag vil bety for organisasjonen. Det fremkommer ingen nye argumenter i saken, som ikke har vært til vurdering i tidligere.

Med vennlig hilsen
NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Lill Sverresdatter Larsen
forbundsleder

Rune Hallingstad
generalsekretær

Landsmøtets endelige vedtak:

Vedlegg:

Vedlegg 1 - NSF Nordland - Frikjøp av HTV ute i KS områdene